

Po volčjih stopinjah v alpskih gozdovih

Besedilo: Živa Hanc

V letu 2019 smo bili priča prvim potrjenim reprodukcijskim jedrom volka (*Canis lupus*) v slovenskem delu Alp. Z monitoringom volčje populacije smo zaznali tri trope v nastajanju – tako označimo tiste, pri katerih je potrjena reprodukcija, a še nimajo dveh generacij mladičev. Z metodo izzivanja oglašanja teritorialnih volkov (ang. *howling*) smo potrdili prvo reprodukcijo tropa na Jelovici in Cerkljanskem, na Pokljuki pa je bila potrjena s posnetki mladičev s pomočjo fotopasti.

Monitoring volčje populacije pri nas sistematično poteka od leta 2015. Pri njem sodelujemo društvo Dinaricum, Zavod za gozdove Slovenije in Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, financira pa ga Ministrstvo za okolje in prostor. Terenski del monitoringa volka, poleg *howlinga*, predstavlja tudi zbiranje neinvazivnih

genetskih vzorcev in drugih podatkov o pojavljanju volka (na podlagi koordiniranega poročanja lovcev o opažanjih volkov, sledi, iztrebkov ali plena).

Neinvazivni genetski vzorec predstavlja material, ki ga živali v okolju »puščajo« preko svojih izločkov – iztrebkov, urina, dlake ali sline na plenu. Vzorce se zbira čez celo leto, nam pa zimske (bolje rečeno snežne) razmere nudijo lažje pridobivanje le teh – zaradi daljše ohranjenosti vzorcev ob nizkih temperaturah, možnosti zbiranja urina (v snegu), sledenja od tistom stopinj živali – in s tem večjo verjetnost, da naletimo na potencialni vzorec. Genetski vzorci nam omogočajo prepoznavo posameznih osebkov, sorodstvenih odnosov in spolne strukture ter spremljanje prostorske razširjenosti in izračun ocene velikosti populacije z metodo označevanja in ponovnega ulova.

Na podlagi genetskih analiz poznamo tudi izvor volkov, ki se pojavljajo v alpskem prostoru. Trop na Jelovici sestavljata samec, ki izvira iz tropa Vremščica, in samica iz tropa Trnovski gozd. Samec tropa na Cerkljanskem izvira iz pretežno hrvaškega tropa Gomance, samica pa prav tako iz tropa Trnovski gozd. Samec pokljuškega tropa izvira z območja blizu Verone v Italiji – je neposredni potomec volka Slavca (opremljenega s telemetrično ovratnico na območju Slavnika), ki je tja emigriral leta 2012. Pokljuška samica pa je priseljenka neznanega izvora.

Z namenom, da bi pridobili več podatkov o volčjem dogajanju na Pokljuki, smo se 15. februarja 2020 člani in prostovoljci Društva za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov odpravili na zimsko sledenje. Dogodek, finančno podprt s strani Interreg Volunteer Youth Initiative, smo izvedli v sodelovanju s člani avstrijske nevladne organizacije European Wilderness Society in zaposlenimi v Triglavskem narodnem parku (TNP).

Zbrali smo se v infocentru TNP Triglavsko roža na Bledu, kjer smo prisluhnili krajšim predstavitev vključenih organizacij, pomenu območja za volčjo populacijo v Sloveniji ter namenu zimskega sledenja. Razdeljeni v šest manjših skupin smo se podali na teren. Kljub za sledenje ne najbolj ugodnim razmeram (poledenel teren in malo snega) smo imeli priložnost videti veliko sledi in drugih znakov prisotnosti različnih živali – od veverice, srnjadi, jelenjadi, ruševca, divjega petelina, divje mačke, jazbeca, medveda do volka. Uspešno nam je zbrati več neinvazivnih genetskih vzorcev volčjih iztrebkov in urina, ki smo jih posredovali Biotehniški fakulteti in bodo služili za nadaljnjo analizo. Združili smo prijetno s koristnim. Dogodek nam je omogočil, da smo se bolje spoznali med seboj, se naučili veliko novega in skupaj preživeli lep terenski dan. V upanju, da nam bodo zimske razmere v letu 2020 naklonjene, se že veselimo, da se zopet skupaj odpravimo po zasneženih gozdovih Dinaridov in Alp.

Predstavljeni rezultati so bili pridobljeni v projektu Spremljanje varstvenega stanja volkov v Sloveniji v letih 2017–2020. Poročilo je objavljeno na spletu. ✨

Volčja sled. (foto: Ana Pšeničnik)